

מדינת ישראל משרד המשפטים

לשכת היועץ המשפטי לממשלה

ירושלים, ר' תשרי תשע"ד
30 ספטמבר 2014

מס' מסמך: 004-99-2014-015716
(בתשובה נא לציין מספרנו)

לכבוד: מר תגי אלעד, האגודה לזכויות האזרח

שלום רב,

הנדון: פנייתכם בעניין עמותת הבית הפתוח

בטרם אתייחס לפנייה לגופה, אבקש להתנצל על העיכוב במענה לפנייה.

באשר לפנייתכם לגופה, הריני להשיבכם על דעת היועץ המשפטי לממשלה, כדלקמן:

בפתח הדברים ראוי להתייחס לנושא הרחבי-מערכתי של אחריות ארגוני החברה האזרחית בנוזיקין – ככל אדם או גוף, ארגונים חברתיים חבים חובת זהירות כלפי מי שצפוי להינזק מפעילותם, וכפועל יוצא מכך אינם חסינים מפני תביעות בנוזיקין. בבחינת חובת הזהירות המוטלת על ארגונים חברתיים, והיקפה, יש לתת משקל לאינטרסים הציבוריים שביסוד פעולתם, ואפשרות מימושם, תוך איזון האינטרס הציבורי האמור עם אינטרסים ציבוריים אחרים, וביניהם גם שמירה על הסדר הציבורי וביטחון הציבור.

מהטעמים האמורים, וכדי להבטיח איזון הולם בין האינטרסים הציבוריים, הופצה על ידי המשנה לפרקליט המדינה לעניינים אזרחיים, ביום 2.2.14, עוד בטרם פנייתכם, הנחייה לכל הפרקליטים לפיה יש לקבל אישור פרקליט המחוז ואישור המשנה לפרקליט המדינה לעניינים אזרחיים, בכל מקרה שנסקלת הגשת תביעה מטעם המדינה או הגשת הודעה לצד ג' המעלה רגשיות מבחינת ציבורית, ובכלל אלה הוזכרו במפורש גם תביעות או הודעות לצד ג' נגד ארגונים חברתיים בהתייחס לפעילותם הציבורית.

באשר לחובת הזהירות המוטלת על מארגני הפגנה - בבחינת חובת הזהירות המוטלת על מארגני הפגנה המבקשים לתת ביטוי לדעותיהם, יש לתת משקל נכבד לאינטרס הציבורי לאפשר מימוש הזכות הדמוקרטית לחופש הביטוי וההפגנה. חובת זהירות זו יש לבחון בשים לב למעמד העל של האינטרס הציבורי במימוש חופש הביטוי, וכן בשים לב לחשש מיצירת אפקט מצנן על פעילותם הציבורית של ארגונים חברתיים במימוש חופש הביטוי וההפגנה. כל זאת כאשר על המשטרה מוטלת החובה לנקוט בכל האמצעים הסבירים העומדים לרשותה כדי לאפשר את חופש הביטוי

ולתגן על משתתפי ההפגנה. יחד עם זאת, אין באמור כדי לשחרר מארגני ההפגנה מכל חובת זהירות בארגון ההפגנה וקיומה. כך גם בנוגע להפגנה שארגנה עמותת "הבית הפתוח".

באשר לאירוע מצעד הגאווה שארגנה עמותת הבית הפתוח - נציין כי המדינה - משטרת ישראל והשר לביטחון פנים, לא התנגדו לבקשת הבית הפתוח לקיים את מצעד הגאווה בירושלים, אלא עיריית ירושלים היא זו שהתנגדה. הדבר מצא ביטוי מפורש בהליך המשפטי בנושא - עת"מ (י-ס) 526/05 **הבית הפתוח לגאווה ולסובלנות נ' עיריית ירושלים**, (ניתן ביום: 26.6.05). מכאן ברור כי ההודעה לצד ג' שהוגשה ע"י המדינה נגד הבית הפתוח לא הייתה בשל "התקשות המארגנים על קיום המצעד" כמצוין במכתבכם. ההודעה הוגשה בשל הערכת החסר של הבית הפתוח, כאשר במסגרת בקשת הרישיון להפגנה ולמצעד נמסרה הערכה של 700-1000 משתתפים צפויים, ובפועל השתתפו במצעד כ- 5000 איש ובשטח הכינוס נכחו כ- 10,000 איש. הפער בהערכה הוביל גם לחסר בסדרנים מטעם המארגנים. **יחד עם זאת, לאחר בחינה מחדשת של הנושא, ובשל חשיבותו של עקרון חופש הביטוי, הוחלט למחוק את ההודעה שהגישה המדינה נגד עמותת הבית הפתוח.**

למעלה מהדרוש נציין כי עמדתנו היא כי בנסיבות המקרה של מצעד הגאווה בירושלים אין אחריות על המדינה לאירוע הדקירה, וכי אין בסיס לטענת התובע כי המדינה התרשלה בהגנה על משתתפי המצעד. להיפך, ממכלול החומר עולה כי משטרת ישראל נערכה כדי להבטיח את הסדר הציבורי באירוע, כמו גם לאפשר את מחאת הנגד, תוך שמירת הסדר הציבורי, וכי משטרת ישראל תגברה את הכוחות כשהתברר ההיקף הגדול של המשתתפים. כך הדבר גם לגבי טיפול המשטרה באירוע הדקירה של התובע על ידי ישי שליסל, שפעל ככל הנראה ממניעים דתיים, ובגין מעשיו הורשע ומרצה כיום עונש מאסר.

אבקש כי תעביר העתק מתשובתי ליתר הפונים.

בברכה,
ד"ר אסף הראל
עוזר ליועץ המשפטי לממשלה

העתק: מר יהודה וינשטיין, היועץ המשפטי לממשלה

מר שי ניצן, פרקליט המדינה

גב' אורית סון, המשנה לפרקליט המדינה (עניינים אזרחיים)

גב' גלי בהרב - מיארה, פרקליטת מחוז ת"א (אזרחי)